

Marokkanen in Europa: een verdeeld hart

Posted on 10 december 2022 by Hans Werdmölder

Hans Werdmölder is kenner van de Marokkaanse diaspora in Nederland. In een korte serie schetst hij de achtergrond achter Marokkaanse jongens en mannen die in Nederlandse steden gaan rellen als 'hun' voetbalelftal wint bij het WK. In deze aflevering: zelfreflectie is ook bij de hoger opgeleide Nederlandse Marokkanen slecht ontwikkeld. En Nederland, dat is te lief en te tolerant.

Nooit eerder schaarde een Arabisch land zich bij de laatste acht op een Wereldkampioenschap Voetbal. De beste prestatie van Marokko zelf was tot dusver een plaats in de achtste finale op het WK van 1986 in Mexico. Daarin was Duitsland destijds te sterk. In de hoofdstad Rabat brak een ongekend volksfeest uit. De koning van Marokko deelde de vreugde vanuit een rijdende auto.

De Arabische wereld staat als een blok achter het Marokkaanse elftal. Zou dit ook met het geloof te maken hebben? Een opvallend neveneffect is dat veel Marokkaanse vrouwen in Tanger en andere steden de wedstrijden gaan zien in

cafés, nog steeds het bolwerk van de mannen. De mannelijke cafébezoekers moeten nog wel even de buitenspelregel uitleggen.

Niet alleen in Marokko werd feest gevierd. Ook in Spanje zijn Marokkaanse fans de straat op gegaan om het historische feit te vieren. Op het plein in de Spaanse stad Murcia vierde een zingende en met Marokkaanse vlaggen zwaaiende menigte feest. Ook in Puerta del Sol in Madrid en op La Rambla in Barcelona vierden massa's Marokkanen de historische triomf. Er zijn voor zover mij bekend geen rellen gemeld van baldadige jongeren, en ook niet van gefrustreerde Spaanse jongeren.

‘Spanjaarden voor Marokko’

De Marokkaanse gemeenschap in Spanje is groot. Er leven zo'n 870.000 Marokkanen in Spanje, meer dan het aantal Marokkanen in België en Nederland samen. Een groot aantal is in Spanje geboren. De krant [*El Mundo* noemt hen](#) 'een generatie met een verdeeld hart'. 'We zijn Spanjaarden, maar zijn voor Marokko'.

Twee spelers van het Marokkaanse elftal zijn in Spanje (Madrid) of in de Spaanse enclave El Melilla geboren en getogen: de snelle rechtsback Achraf Hakimi en de reserve-doelman Munir Mohammedi. Nog tien spelers van dit elftal, dat bekend staat als de *Leeuwen van de Atlas*, zijn niet in Marokko geboren, onder wie de in Nederland opgegroeide Marokkanen Hakim Ziyech, Sofyan Amrabat, Noussair Mazraoui en Zakaria Aboukhal.

Na de beslissende *panenka* in de strafschoppenserie tegen Spanje rende Hakimi naar zijn familie op de tribune en gaf zijn hoofdhoekdragende moeder een kus. De beste speler van het team is ongetwijfeld de in Dronten geboren Hakim Ziyech. Hij was eerder bekritiseerd door de Marokkaanse pers omdat hij zich onvoldoende vaderlandslievend zou hebben opgesteld. De Marokkaanse voetbalbond doet er ook alles aan om Marokkaanse talenten in het buitenland op te sporen en hen een aan te moedigen om voor Marokko te kiezen. Die druk wordt ook uitgeoefend op hun families, met tal van privileges en faciliteiten.

Ook de coach van het succesvolle Marokkaanse voetbalteam heeft zijn wieg elders staan. De in Frankrijk geboren Marokkaan Walid Regragui zorgt ervoor dat alle spelers met trots het nationale shirt dragen.

Na het duel met Spanje haalde hij zijn gram op Marokkaanse journalisten die eerder

kritiek hadden geuit op het selecteren van de vele 'Europese' Marokkanen. Tegen de verzamelde pers zei hij: 'Mijn spelers hebben aangetoond dat elke Marokkaan een Marokkaan is. Iedereen die met een Marokkaans paspoort bij dit team komt, wil vechten en sterven voor dit land.' En over de relschoppers in België en Nederland had hij eerder opgemerkt: 'Je moet respect tonen voor het land waar je bent geboren. Je kunt blij zijn en feestvieren, maar je moet respect tonen voor iedereen.'

Weer winst, weer rellen

Kennelijk was de boodschap van de coach aan dovemansoren gericht. Na de winst van Marokko op Spanje werden in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag vele Marokkaanse reljongeren aangehouden. Alleen al in Rotterdam waren dat er 35. De politie meldt dat de aanhoudingen verspreid over de stad zijn gedaan vanwege het afsteken van vuurwerk, belediging en het niet kunnen tonen van een identiteitsbewijs. De Rotterdamse politie laat ook weten dat het merendeel van de supporters zich keurig heeft gedragen.

In Den Haag waren uit voorzorg extra agenten ingezet en buurtvaders moesten ervoor zorgen dat het bij feestvieren bleef. Toch braken er op dinsdagavond ook in Den Haag rellen uit. Een Marokkaanse buurtvader laat de media weten: 'We spreken de jongens aan, maar ze zijn eigenwijs. De jongens die onrust veroorzaken zijn dertien, veertien, vijftien jaar en komen vaak niet uit de wijk. Ze komen uit andere wijken in Den Haag, of uit Leiden, Delft of Zoetermeer. Dat maakt het lastig ze op hun gedrag aan te spreken.' Je vraagt je toch af wat deze rel-mocro's bezielt, maar ook wie hun Marokkaanse ouders zijn.

'Rellen liggen aan de politie'

Hoger opgeleide Marokkanen vinden dat de rellen niet te wijten zijn aan de Marokkaanse reljongeren, maar aan de houding van Belgische en Nederlandse autoriteiten. 'In België konden ze zich misdragen, omdat de politie er bij stond en niets deed. En waarom kunnen Marokkanen zich in Marokko wel gedragen, maar een kleine groep in Nederland dat niet?' aldus de Marokkaanse Nederlander Charifa Zemouri. Een goede vraag, maar zelfkennis is onder Marokkaanse Nederlanders niet de sterkst ontwikkelde eigenschap. 'Hshoema, schaam jullie,' luidt de reactie van de Marokkanen in het moederland. 'Met hun gedrag geven ze ons, de goede Marokkanen, een slechte naam.'

Nederlandse critici van de Marokkaanse rellen, onder wie de radio 538 dj Coen Swijnenberg en de journalist Frits Wester, krijgen ook de wind van voren. Marokkaanse critici vinden hen te negatief. Als Ajax of Rotterdamse hooligans rellen, dan reageert men anders en niet met dezelfde energie.

Maar ook de broer van de motor van het Marokkaanse elftal, de voetballer Nordin Amrabat, keurt de rellen van de Marokkaanse jongeren ten zeerste af. Tegelijkertijd laat hij weten dat dit succes het Marokkaanse voetbal een ongelooflijke boost geeft, waaronder de jeugdopleidingen en de clubs. 'Er gaat extra budget vrijkomen voor het jeugdvoetbal en accommodaties en ik heb al eerder gezegd dat iedere Marokkaanse speler voor Marokko zal kiezen. Dat zal nu alleen maar nog meer zijn.'

De vraag luidt ook waarom de Nederlandse en Belgische 'supporters' wel rellen, en de in Spanje wonende Marokkanen niet. Dat zegt toch ook iets over hun integratie en hun verhouding met het woonland.

'Permanent cultuurconflict'

In [een eerdere beschouwing](#) heb ik laten zien dat het gedrag van Marokkaanse relschoppers in Nederland of België de uitkomst is van een permanent cultuurconflict.

Maar hoe zit het dan met de bijna één miljoen Marokkanen in Spanje? Onder hen zijn ook veel trekarbeiders, die op basis van een seizoenscontract werkzaam zijn op de grote plantages in roodfruit en sinaasappels. Vaak slecht en onderbetaald werk. Er zijn in Spanje ook veel illegale Marokkaanse jongeren zonder werkvergunning. Ze dromen van een eigen gezin en vast werk. Ik stel ook vast dat een aantal Marokkanen afzakt naar het Belgische Antwerpen en daar zijn geluk beproeft. 'In dat apenland kan en mag alles,' zo luidt het idee onder Marokkanen in Marokko en Spanje.

'Niet deugen omdat het kan'

Kennelijk is de harde hand in Marokko en Spanje veel effectiever en afschrikwekkender. Er is veel meer tolerantie in Vlaanderen en Nederland. Iemand met zelfkennis, wijlen de auteur Hafid Bouazza, liet in 2014 op de website *The Post Online* weten: 'De enige reden dat Marokkanen niet deugen is omdat ze in Nederland de mogelijkheid hebben om niet te deugen. Het zijn gewoon verwende

blagen.'

Bestaat onder Marokkaanse jongeren in Spanje ook zoiets als een permanent cultuurconflict? Ik heb daar geen aanwijzingen voor, maar ik heb er geen onderzoek naar verricht. De literatuur en het internet laten mij op dit punt ook in de steek. Wel stel ik vast dat de in Spanje wonende Marokkanen diep in hun hart kiezen voor Marokko. Daar is niets mis mee, want die houding zie je veel bij emigranten, ook bij de tweede en derde generatie. Het hart klopt sneller zodra het oude moederland roept. Dat geldt ook voor de van oorsprong Nederlandse migranten in Canada en Australië. Alleen al bij het horen van het Nederlandse volkslied spelen de nationale gevoelens op.

Waarschijnlijk geldt dit ook voor koningin Máxima, een geboren Argentijnse. Er moest wel een persbericht van de Rijksvoorlichtingsdienst (RVD) aan te pas komen. Op de vraag voor wie Máxima zal juichen aanstaande vrijdag bij de wedstrijd Nederland – Argentinië luidt het RVD-antwoord: *'Als Nederlandse en koningin van Nederland is ze voor Nederland.'* Toch goed om te weten! 'Maar als Argentijnse is ze keihard supporter van Argentina,' schreef een criticus op de Website Geen Stijl.

Ik vind het totaal oninteressant voor wie Máxima juicht. Het is echter tekenend voor de verkramping bij de RVD dat er blijkbaar een bericht de deur uit moet om het volk niet het idee te geven dat Máxima voor Argentinië zou zijn.

Volgens de Marokkaanse bondscoach Walid Regragui worden de spelers van het team van alle kanten gesteund om in Qatar geschiedenis te schrijven. Terwijl ik dit schrijf is het theoretisch niet ondenkbaar dat het Nederlandse team, een hechte ploeg bestaande uit spelers, van wie de ouders hun roots hebben in Nederland, Friesland, Suriname, Curaçao, Togo en Ghana, in de finale tegen Marokko zou gaan spelen. Geloof mij, dat wordt, mocht het zo ver komen, pas een echte cultuurclash.

Criminoloog en antropoloog [Hans Werdmölder](#) schrijft voor Wynia'sWeek over misdaad en misdaadbestrijding. Hij publiceerde een reeks boeken, waaronder recentelijk [Kansparels, mocró's op het scherpst van de snede](#).

Wynia's Week heeft een unieke formule. Ons online magazine is voor iedereen kosteloos beschikbaar. Dat wordt mogelijk gemaakt door de donateurs. [Wordt u ook donateur?](#) Hartelijk dank!